

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előfizetési ára : Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Árpád-utca 3. sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilttér soronként 50 fillér.

Városrendezés.

Székelyudvarhely, június 27.

A város produktív fejlesztése nem lehet csakis a városrendezés feladata. Ehhez legelső sorban a városi lakosságnak cél tudatos és szorgalmas kereskedelmi és iparos tevékenysége szükséges. De a fejlesztés elősegítéséhez mind a kormány, mind a városi hatóság nagyban hozzájárulhatnak. A városok építészeti rendezése a városok önkormányzati jogköréhez tartozik. Főadata nem áll másból, mint a jelenlévő és a jövőbeli lakosság lakásainak és munkahelyiségeinek legcélszerűbb elhelyezéséből. A szerint, a mint ezt a földadatát jól, vagy rosszul tudja elvégezni, valamely város rendezési terve a város fejlődésének egyik leghathatósabb segítője és legnagyobb akadálya lehet.

A lakosság célszerű elhelyezésének legelső kelléke a vagyon- és személybiztonság. Egy jól átgondolt városi tervnek első feltétele az, hogy a város minden pontjához vészedelem esetén könnyen és gyorsan hozzá lehessen férni.

Valamint tűzveszedelem csökkentése a vagyonbiztonság növekedését jelenti, épp úgy a közegészségügy fejlesztése és a halandóságnak ezzel járó csökkentése a személybiztonság tökéletesítésének tekinthető. A város rendezésének programjához tartozik tehát mindaz, ami alkalmas arra, hogy az itt felhalmozódó embertömeg szoros együttlése folytán könnyen előállható egészségügyi bajokat elhárítsa.

Ide tartozik mindenekelőtt egy szakszerűen épített vízvezeték. Minden előforduló tüzesetnél a vízvezeték hiányáról szomorú tapasztalataink vannak. Az ebből levonható tanulságot annál is inkább meg kell szívelni, mert a jól működő vízvezeték nélkül egészségügyi viszonyaink alapos és tartós javulását ugyancsak nem lehet elérni. Már pedig itt közvetlenül a nemzetek legdrágább javáról, az ember életéről van szó. Városaink halandósága nagyjából harmincz ezredrészre rug. A vízvezetékkel és az ebből kifolyólag szükségessé váló többi egészségügyi mérnöki berendezéssel, különösen csatornázással rendelkező városok halandósága számos példa alapján mintegy 20 ezredrészre tehető. Sok esetben nem tesz ki többet 15 ezredrészre. De ha csak az előbbi számot vesszük is tekintetbe, úgy a közegészségügyi mérnöki munkák kiépítése 10.000 lakosra évenként száz emberélet megmentését jelenti. Ez mindenesetre súlyos argumentum arra, hogy a vízvezeteki munkálatok egyszer már legkomolyabb formában napi rendre kerüljenek.

A tulajdonképpeni mérnöki munkálatok

kon, első sorban tehát a vízvezetéken és csatornázáson kívül már maga a város berendezési terve is nagyban elősegítheti a közegészségügyi viszonyok javulását az által, hogy az utcák és háztömbök elhelyezésénél és méretezésénél gondoskodik arról, hogy lehetőleg minden, még a legkisebb és legolcsóbb lakás számára is biztosítsa a szükséges levegőt és világosságot, amelyek nélkül egészséges lakás nem képzelhető. Ha tehát tűzbiztonsági szempontból szükségesnek találtuk a tulságosan szűk beépítés korlátozását, úgy most azt látjuk, hogy az e célból szükséges intézkedések egyaránt válnak hasznára a közegészségnek is.

De aki a város jövő kiépítésének és terjeszkedésének alapjait akarja lerakni, annak ezen inkább preventív eszközökön túl is ki kell terjeszkednie a lakosság érdekeinek pozitív előmozdítására is mind gazdasági, mind szociális tekintetben, a mire a hozzáértő város-tervezőnek úgy a terv kidolgozásánál, mint kivitelénél tág tere van.

A gazdasági érdekeket szolgáljuk mindenek előtt, ha a szabályozási terv fölállításaánál, minél nagyobb súlyt vetünk a könnyű, gyors és olcsó forgalom lehetővé tételére, mind a város területén belül, mind pedig kapcsolatosan a távolsági forgalommal.

De nemcsak nagy városok járhatnak el ekképpen. Minden vidéki város segítheti ekképpen az ipart, amelynek életföltétele nem az, hogy nagy városban legyen, hanem hogy olcsó összeköttetésbe legyen hozható beszerzési és fogyasztási piacával. A város dolga szabályozási tervét úgy alakítani, hogy az ipar megkapja ezeket a föltételeket.

Gazdasági és szociális érdekek érintkeznek a városrendezőnek arra irányuló törekvésében, hogy lehetőleg megakadályozza a telekáraknak és ebből kiolyólag a lakásbérnek nagymértékű emelkedését, a mit erősen fejlődő városokban az utolsó évtizedekben mindenütt tapasztalhattunk. E cél elérésére is kínálkozik számos eszköz. Mindenekelőtt óvakodnia kell attól a sablontól, mely minden utcát egyenlő szélesre és egyenesre tervez, tekintet nélkül arra, hogy a tulzott szélesség tényleg szükséges-e és a tulzott egyenesség nem okoz-e oly kisajátítási és kártérítési kiadásokat, melyeket csekély irányváltoztatással minden egyéb érdek megkárosítása nélkül el lehetett volna kerülni. Megnehezíti a telekárak megokolatlan fölhajtását, ha már a telektömbök méretezése és kiképzése kizárja a telkek tulhajtott kihasználását. Ellensúlyozza a spekulációt, ha a város idejekorán készíti el terjeszkedési területének szabályozó tervét, gondoskodván egyúttal a tervezett utcák idejekorán való kiépítése által a telekkinálat megnövekedéséről. Ilyen és ehhez

hasonló más rendszabályok által a városrendezési munkálatok nagyban elősegíthetik a lakásviszonyok oly alakulását, mely lehetővé teszi különösen a szegényebb néposztályok részére azt, hogy kevesebb pénzért megfelelő lakást kapjanak, mint a milyenre eddig szert tehettek. S ezzel felszabadulna a jövedelemnek egy része, amelyet eddig a lakásbér foglalt le, s abba a helyzetbe juttatná a kisjövedelmű családokat, hogy többet adhassanak ki egyéb szükségleteik fedezésére, ami mindenesetre a szociális haladásnak felel meg.

Lehet azután még beszélni a városépítészeti esztétikai oldaláról. Soha sem lehet elég nyomatékkal hangoztatni, hogy a város külső képe adja látható jelét a lakosság kulturális állapotának, szeretetének szűkebb hazája iránt, büszkeségének arra, amit századok munkája révén elérni sikerült. De a fő mégis az, hogy a város szabályozási terve megfeleljen a praktikus kívánalmaknak s akkor a kielégítő esztétikai megoldás sem fog elmaradni.

Gróf Tisza István levele.

— A miniszterelnök Udvarhelyvármegye közönségéhez. —
Székelyudvarhely, június 27.

Tisza István gróf miniszterelnökké történt kinevezését Udvarhelyvármegye közönségével a következő sorokban tudatja:

Udvarhelyvármegye t. Közönségének!

Ő császári és apostoli királyi Felsége Lukács László urnak, hivatali elődömnem miniszterelnöki állásáról való lemondása következtében folyó évi június hó 10-én kelt legfelsőbb kéziratával engem magyar miniszterelnökké legkegyelmesebben kinevezni s előterjesztésem folytán ugyanazon napon kelt legfelsőbb elhatározásával honvédelmi miniszterévé báró Hazai Samut, kereskedelemügyi miniszterévé dr. Beöthy Lászlót, igazságügyminiszterévé dr. Balogh Jenőt, vallás- és közoktatásügyi miniszterévé dr. Jankovich Bélát újból legkegyelmesebben kinevezni, illetőleg ezen eddig is viselt állásukban megerősíteni, továbbá legmagasabb Személye körüli miniszterévé báró Burián István belső titkos tanácsost, volt közös pénzügyminisztert, földmívelésügyi miniszterévé pedig báró Ghillány Imre belső titkos tanácsost, országgyűlési képviselőt, belügyminiszterévé Sándor János nyugalmazott belügyminiszteriumi államtitkárt, országgyűlési képviselőt legkegyelmesebben kinevezni és a horvát-szlavon-dalmát miniszterium ideiglenes vezetésével engem legkegyelmesebben megbízni méltóztatott.

Midőn erről a Törvényhatóságot új állásom elfoglalása alkalmából ezennel értesítem, egyszersmind annak a várakozásnak adok kifejezést, hogy engem és miniszterhátsaimat legkegyelmesebb Urunk Ő Felsége bizalma által elénk tűzött feladataink megoldásában törvényes hatásköréhez képest hazafias buzgalommal és eréllyel támogatni fog.

Budapest, 1913. évi június hó 11-én.

Tisza.

Csendes vizeken.

— Egy jelentős felhívás. — Az őszinteség hiánya. —

A miniszterelnök egy beszédet mondott a héten, mely, úgy véljük, nemcsak annak a társaságnak szólt, melyben elhangzott, hanem az egész országnak.

Szózata első sorban a nemzetet invokálja, mintegy beszámolva neki a történeletről, hogy meggyőzze ama történelmi szempontok föltétlen helyessége felől, melyek az elmúlt küzdelmet a nemzet iránt való kötelelességgé tették s eredményeikkel a legmeggyőzőbben igazolják. Magas szempontokból indul ki. Aggodalmakat hangoztat, hogy a magyar nemzet világtörténelmi feladatai nincsenek kellő arányban mostani erőállapotával: szegények vagyunk — ugymond — képzett emberekben a legtöbb téren. De e hiányt pótolhatja a kultúra idővel, s népünk kiaknázatlan nagy képességei, szellemi nyers értékei, erkölcsi javai a legszebb reményekre jogosítanak.

A legnagyobb bajnak tartja, hogy a nemzet némely rétegei kevés érzéssel bírnak ma még a politika realitásai iránt, és erős hajlamuk van az ábrándozásra, a csillogó jelszavakhoz, a mik a gyakorlati életben meg nem valósíthatók. E bajt fokozzák a népvezetők eltévelyedései, szenvedelme, s az a parazitáság, mely a legszentebb emlékek kultuszát saját érvényesülésére használja ki, hogy ellenzéki pártcélhoz monopolizálhassa.

Hogy hova vezet az ilyen kétszínű ellenzéki politika, arról is felvilágosít a miniszterelnök őszinte szókimondása: harciba a dinasztiaival, s a monarchia másik államával. A miniszterelnök óva int ily kétszínűségtől s a beléje sodró ábrándok káprázataitól. Legfőbb ideje, ugymond felhívásában, hogy e fantazmagóriák lidércnyomása alól közvéleményünk teljesen fölcusadjék s tőlük végkép megszabaduljon.

Bizonyára úgy van, hogy az országot fenyegető veszedelmektől csak a nemzet erős szelleme képes ily viszonyok közt megvédeni. Hisszük, hogy e közszellem égisze alatt az ellenzék előbb-utóbb önként kivessi részét a reánk nehezedő gondokból és hazafias munkából. Akkor aztán tehetünk majd egy újabb lépést a választási jog demokratikus kiterjesztésének mezején.

*

„... Becsületes politikusként csak egyféle elve, csak egy programja lehet, az nem tarthat raktáron két különböző készletet, egyiket a miniszteri szék, egy másikat a Bauernfängerei számára...” Ezek a szavak teljes valójában jellemzik az egyesült függetlenségi párt programját, mely ugyanakkor personal uniót kíván, a mikor a personal uniót megvalósíthatatlannak mondja.

Ezt az ámitó, királyt és nemzetet egymás ellen izgató politikát megszüntetni, a magyar politikát a becsületeség, a megbízhatóság, tisztesség útjára vinni: ez most a legnagyobb feladat. Mert a munkapárt és a függetlenségének nevezett tábor között nem az a különbség, hogy amaz 67-es, emez 48-as, hanem az, hogy a munkapárt 67-es meggyőződésű fölfelé és lefelé egyaránt, míg a függetlenségi párt lefelé tul megy a 48-on, fölfelé a 67-en is alul kész maradni.

A magyar nemzet súlyos erkölcsi kórsága ez a magát 48-asnak mondó párt, bajaink, morális, társadalmi, szellemi s anyagi bajaink tetemes részét ez okozza. A legsúlyosabb erkölcsi eltévelyedésre tanítja és szoktatja a magyarságot: arra, hogy soha igaz, őszinte, becsületes ne legyen, hanem kétszínűn, kételkedőn mást ígérjen és mást tegyen. Ausztriának kvótát emeljen, annexiók milliókat fizessen megszavazatlanul: a magyarságnak pedig personal uniót, vagy önálló vámterületet, vagy külön bankot ígérhessen... Ez az a politika, a mely nemcsak kudarcokat, csapásokat szerez a nemzetnek, de meghasonlásba ejti lelkét. Mert akkor áll majd helyre a politikai becsület uralma, ha nem lehet nyilvánosan lefelé ultra 48-as, felfelé 67-es aulikus elveket hirdetni, ugyanegy programban.

A földmivelésügyi miniszter segélyakciója.

Székelyudvarhely, június 26.

Az elmúlt év többszörös természeti csapásai, a mint ismeretes, válságos helyzetbe hozták az országnak különösen erdélyi és északkeleti részeit. A rendkívüli esőzések és árvizek a termés nagy részét megsemmisítették, a lakosság sok helyen a télire szükséges élelmiszer nélkül maradt s nem volt vetőmagja sem, amelylyel az elmaradt őszi vetéseket tavaszival pótolhatta volna. Sulyosbítták a helyzetet a rossz pénzügyi viszonyok is, a melyek a károsultak részére szükséges hitel megszerzését ugyyszólván lehetetlenné tették.

A földmivelésügyi miniszter részletes tájékoztatást szerzett mindezen bajokról és azok orvoslására azonnal nagyarányú akciót kezdeményezett. A szükséges termények beszerzésével a miniszter a miniszteri kirendeltségeket bízta meg, a mely kirendeltségek most terjesztették be a miniszterhez ezen munkásságukról szóló jelentésüket.

A segélyakció teljesen lebonyolítva nem lévén, ezen jelentések még nem tartalmaznak ugyan végleges számadatokat, de tanuságot tesznek a miniszter eljárásának nagy jelentőségéről és arról, hogy a *miniszteri kirendeltségek mily elismerésméltó tevékenységet fejtettek ki*, hogy az ezen vidékeket ért nagy gazdasági csapást lehetőleg ellensúlyozzák. A kirendeltségek munkássága első sorban arra irányul, hogy a népet élelmiszerül szolgáló egészséges terményekkel és jó minőségű tavaszi vetőmagokkal lássák el, de ezenkívül oly vidékben, a hol a takarmányokban is szükség mutatkozott, megfelelő takarmányok beszerzéséről és különösen a községi apaállatok téli eltartásának biztosításáról is gondoskodtak.

Élelmészeti célokra főleg tengeri, bab és liszt szereztetett be és pedig mintegy 120.000 mm. tengeri, 719 mm. bab és 1200 mm. liszt, összesen 2.300.000 korona értékben, a melyből 394.000 korona, azaz: a beszerzési ár 17%-a fordítottatott kedvezményekre oly célból, hogy a teljesen egészséges és jóminőségű terményeket a nép olcsóbban, vagy legalább is oly áron szerezhesse be, mint a minő áron a helyi piacon a nem kifogástalan minőségű, sőt sok esetben egészen romlott és az egészségre ártalmas termények kinnáltak. Ezenkívül a kincstár fedezte a szállítási és szétosztási költségeket is. Különösen említést érdemel az erdélyrészi kirendeltségnek a közigazgatási hatóságok által elismerésre méltóan támogatott az az intézkedése, hogy azon a vidékeken, a hol a legszegényebb néposztály csak márról holnapra tudja élelmét beszerezni, hatósági felügyelet mellett kukoricazaraktárakat állítottak fel, hol a nép a legkisebb tételekben, vékánként, sőt félvékánként is mindig szerezhetett be olcsó áron étkezésre alkalmas, egészséges tengerit.

A kirendeltségek ezen munkássága hozzávetőlegesen számítva *mintegy 60.000 család élelmészését segítette* elő.

Vetőmagvakul tavaszbuza, zab, árpa, tengeri, burgonya s ezenkívül különféle takarmánymagvak szereztettek be s kiadatott összesen mintegy 180 ezer mm. tavaszi vetőmag, összesen 2.670.000 korona értékben; kedvezményekre fordítottatott a szállítási és kezelési költségeken kívül 622.000 korona, ami a beszerzési ár 23%-ának felel meg. Ezen vetőmagközvetítéssel mintegy 175.000 kat. hold bevetése vált lehetővé, a mely terület az állami támogatás nélkül jórészen bevetetlenül maradt volna. Ezen vetőmagközvetítésnél a kirendeltségek arról is gondoskodtak, hogy mindig vetőmagul alkalmas, jóminőségű magvak osztassanak ki s itt külön felemlítést érdemel, hogy az erdélyi részekben az itteni elfajzott és sokszor be nem érő tengeri helyett 57.000 kat. holdra koránérő egyfajta tengeri vetőmagot sikerült elhelyezni.

A községi apaállatok eltartására a legszegényebb községek bikánként 50—100 koronával támogatottak. Ezen célra kiadatott 53.400 korona, miáltal mintegy 800 községi bika kitelelése bizto-

sított. Egyes vidékeken, a hol erre különösen szükség volt, a kirendeltségek a kigazdák takarmányszükségletéről is gondoskodtak s kiosztattott e célra 8068 mm. széna és 7689 mm. korpa, összesen 143.192 korona értékben, a melyből a szállítási költségeken kívül kedvezmény gyanánt az állam 48.787 koronát, vagyis a beszerzési árak 34%-át fedezte.

Az egész akció során tehát a földmivelésügyi miniszter a sujtott vidékek lakosságának több, mint öt millió korona értékű termény beszerzését tette lehetővé, ami mindenestre olyan jelentős tény, mely őszinte elismerésünket és hálaikat méltán érdemli ki.

KÖZIGAZGATÁS.

Községülés a megyeházán.

Udvarhelymegye törvényhatósági bizottsága f. hó 24-ikén rendkívüli közgyűlést tartott. Ugron János főispán elnöki megnyitójában jelezte, hogy a közgyűlés összehívását a községi zároszámadások jóváhagyása tette szükségessé.

A hivatalos előterjesztések rendén tudomásul vette a közgyűlés, miszerint a miniszter egy árvaszéki jegyzői állás beszüntetésével egy ülnöki állást rendszeresített; ezen új ülnöki állást a decemberi tisztújító széken fogják betölteni. A rava—havadtói utat 2 km. hosszban a vicinális utak sorába felvenni határozták. A közuti pénzalap 1911. évi számadását 423391.54 K bevétellel és 30209.51 K maradvánnyal, az 1912. évi számadást 455705.83 K bevétellel és 14415.78 K maradvánnyal tudomásul vették.

A Jegyzői egyesületnek a fizetések rendezése tárgyában beadott kérvényét a közgyűlés méltányosnak találta, mert a jegyzők javadalmozása az életviszonyoknak nem felel meg. Minthogy pedig a jegyzők helyzete Udvarhelymegyében a községek részéről nem javítható, a közgyűlés úgy határozott, hogy felir a belügyminiszterhez, miszerint a jegyzők helyzetének méltányos javítása és a nyugdíjügy rendezése érdekében a törvényhozástörvényjavaslatot terjesszen elő. Tudomásul vették, hogy a tisztviselő nyugdíjalap céljára a körjegyzői alaphoz 10 ezer K kölcsönvétel. A székelyudvarhely—parajdi közut korondi szakaszának áthelyezése céljából egyes birtokosokkal kötött szerződést jóváhagyták.

A vármegyei építkezési szabályrendeletet a miniszter által tett módosításokat elfogadták s jóváhagyásra ekként visszatérteszték. A városi rendőrség céljaira utalványozott 5000 K államsegély felhasználása tárgyában hozott határozatot jóváhagyták. Jóváhagyták Mátisfalva községnek a községhez céljára felvett 3200 K kölcsön ügyletét. Székelyvécze községnek a kepejárandóság megváltása tárgyában hozott azon határozatát, hogy a község 400 K fizet fajárandósága helyett, nem hagyták jóvá. Határozatba ment, hogy Homoród-fürdő gyógyfürdői jellegének megállapítása végett felírnak a miniszterhez. Erked község azon kérését, miszerint a kányád—erkedi és az erkedi—rákosi közdülő ut a törvényhatósági utak sorába felvétessék, elutasították. Ellenben jóváhagyták Erkednek azon határozatát, hogy az ágostai egyházat illető tanítói fizetéshez 400 K, a g. kel. egyházat illető tanítói fizetéshez 200 K hozzájárulást biztosított 1917-ig.

Székelyvécze községnek kérésére engedélyezték, hogy jelenlegi tenyészirányának megváltoztatásával siemethali bikát tarthasson. Ugyanez történt Magyarzsákok hasonló irányú kérésével is. Jóváhagyták Etéd községnek az óvoda céljaira felvett 9000 K kölcsönét. Székelykeresztúr községnek az unitárius gimnázium segélyezése ügyében hozott határozatát jóváhagyták. Homoród-szentpéter községnek az egyház részére való ingatlan átruházási határozatát, ugyszintén Rugonfalva község 600 K kölcsönét jóváhagyták. Korond községnek engedélyezték, hogy az árcsói területet 40 ezer K kikiáltási ár mellett eladja.

Az egyes községi zároszámadások tudomásul vétele után az átiratokra tértek át, melynek rendén Nógrádmegyének a községi gyógyszerári intézmény létesítése tárgyában kelt feliratát hasonló szellemű felirattal támogatják, ugyszintén a sertés és baromfivész elleni vérsavónak államsegélyül való kiosztását kérik. Torontálmegye mezőgazdasági és iparművelő hét osztályu polgári iskolák alkotása ügyében tett indítványa érdekében pártolólág felírnak. Végül egy pár kérést intéztek el, mire a gyűlés véget ért.

Előkészület a kereskedelmi szerződésekre.

— Kereskedőink és iparosaink figyelmébe. —

Székelyudvarhely, június 27.

A magyar vámpolitikai központ bebató tanulmányok és kutatások tárgyává teszi az 1906. óta életbelépett vámszerződések kereskedelmi, ipari és általában gazdasági kihatásait. E célból kérdőívet bocsátott ki az ország iparosaihoz és kereskedőihöz, azzal a kéréssel, hogy e kérdésekre minél behatóbban s minél inkább adatokkal igazoltan válaszoljanak.

Az aláírással ellátva beérkező feleleteket csak a vámközpont irodájának főnökei fogják kézhez kapni, akik a felelet további kezelése előtt a feleletet adó cég nevét és címét a kitöltött kérdőívről; a feleletek pedig nem cégenként, hanem iparáganként csoportosítva fognak feldolgoztatni. Ennélfogva teljesen kizártnak tekinthető az, hogy az egész bizalmas használatra kért és ennélfogva egészen őszintén feltárt adatokkal felszerelt várt megbízható feleletek akár adóztatási célokra legyenek fordíthatók, akár egyéni viszonyokról való információ nyújtásra használtassanak fel, valamint teljesen ki van zárva annak a lehetősége is, hogy a feleletek illetéktelen kezekbe kerüljenek, egyszóval, hogy ezuton bármilyen nevezendő visszaélés történhessék. A kérdőívet az ország összes iparkamarái s más ipari és kereskedelmi érdekképviselői és szakegyesületei útján küldötték szét, eddig mintegy 7500, köztük több székelyudvarhelyi cégnek. Minthogy a széleskörű expedíció daczára is megeshetett, hogy egyik másik tapasztalatokkal vagy kívánságokkal bíró iparos vagy kereskedő nem kapott ilyen kérdőívet, a vámközpont irodája ez uton is felhívja az ilyen cégeket arra, hogy forduljanak az irodához kérdőív iránt.

A magunk részéről annál szívesebben tesszük közzé ezt a felhívást, mert közgazdaságunk érdekében a legnagyobb súlyt helyezzük arra, hogy minden számottevőbb cég tapasztalatai és kívánságai eljussanak érvényesülés céljából a vámközponthoz. Ennélfogva a kérdőív birtokában levő olvasóinkat a legnagyobb nyomatékkal biztatjuk a magunk részéről is, hogy a kérdőívet a vámközpontot megillető bizalommal és őszinteséggel állítsák ki, kívánságaikat adják elő preczízen s küldjék azt a vámközponti irodához (Budapest, V., Szemere-utca 6.) minél hamarább. Akinek pedig még nem jutott kérdőív, az forduljon ilyenért ugyanoda. Csak így lesz ugyanis elérhető az a cél, hogy a vámérdékek megóvására alakított vámközpont ezeknek az érdekeknek jelentékeny szolgálatot teljesítsen.

H I R E K.

Székelyudvarhely, június 29.

Személyi hir. Dr. Sebesi János alispán f. hó 26-án Budapestre utazott. A fővárosba való időzése a nyugdíj-alapnál fennálló hiány kieszközlése, — melyre, mint jeleztük, komoly formában ígéretet is nyert, — ugyancsak a megyei bérpalota építésének jóváhagyásával van összefüggésben.

Dr. Bernády György főispán, székelyföldi ipari miniszteri biztos f. hó 22-én Székelyudvarhelyre érkezett. 23-ikán délelőtt megtekintett egy pár ipari vállalatot, míg délután Székelyudvarhelyre rándult át. 24-én Ugron János főispán társaságában Szentkeresztbányára rándult át, hol Szabady Tivadar főszolgabíró üdvözölte az illusztris vendéget, ki a kíséretében levő iparfelügyelőkkel megtekintette a vasgyár üzemét. A főszolgabíró üdvözlésére adott válaszában kifejezett adott azon nézetének, hogy a homoródvölgyieknek a vasut iránt indított akcióját teljes mértékben méltányolja, s a maga részéről is

éppen ipari szempontokból, annak kivitelét készséggel fogja illetékes helyen támogatni. Bernády 24-én este utazott el megyéjéből.

Tisztviselők magasabb lakbérosztálya. A következő felhívást vettük: Tisztelettel felkérjük tisztviselő társainkat, hogy folyó évi július hó 2-ikán (szerdán) este 6 órakor a vármegyeház kistermében tartandó értekezleten megjelenni szíveskedjenek. Tárgy: Memorandum szerkesztése Székelyudvarhely városnak magasabb lakbérosztálya sorozása iránt. Székelyudvarhely, 1913. évi június hó 28. Az előkészítő bizottság megbízásából: *Bíró István, Gál Imre.*

A kis fészek.

*Nem adnám, nem adnám
Az egész világot,
Az egész világnak
Minden aranyáért
Ezt a kis családot.
Mellyel Isten áldott.*

*Nagy gondok igája
Nem egyszer szakad rám.
De ha e gondokat
Vele megválthatnám,
Kis családi fészke
Nem adnám el mégsem.*

*Érte a gondom is
A könnyem is édes.
Nyomában jól tudom,
Mindig öröm lépdes.
Öröm ha keves is
Üdv tengere mégis.*

*Itathat örömmel
Mindennap az élet,
Üthet a harc közben
Sok sebet is — mélyet,
Gyűrhet sűrű sárba,
Mégis mindhiába.*

*Családom ölén,
Hogyha hazatérek,
Feledve a sok kin,
Bú, keserűségek
S boldogan pihenve
Kél szívemnek kedve...*

*Legyen is e fészek
Mindörökké áldott,
Nevelhessen még sok
Sok boldog családot
S ha mi rég porladunk
Síri föld ölén,
Még akkor is éljen!*

Szemlér Ferencz.

Czimadományozás. A király Gyarmathy Ferencz ny. kir. törvényszéki bírónak a kir. ítélőtáblai bírói czimet adományozta.

Bíróági kinevezés. A király Constantinescu Viktor székelyudvarhelyi törvényszéki jegyzőt a székelyudvarhelyi törvényszékhez albiróvá kinevezte.

A min. kirendeltség czimének eltörlése. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a napokban kiadott rendelkezésével a *miniszteri kirendeltségi megbízott* czimet eltörlötte s a megbízotti állást beszüntette s kirendeltségi hivatal az *Udvarhelyvármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség* címmel fog ezután jeleztenni. Maga a kirendeltségi akció nem szűnt meg, mert a rendelet szerint a gazd. felügyelőség vezetője fogja továbbra is a vármegyét érintő kirendeltségi és gazdasági ügyeket ellátni, miért is a gazd. felügyelőség a székelyvármegyék részére fenntartott marosvásárhelyi min. kirendeltség hatósága alá osztatott be. Hasonló intézkedés, illetőleg rendelettel szüntette meg a többi székely vármegyékben a megbízotti állásokat is a miniszter és szervezte át a hivatalt gazd. felügyelőségekké.

Templomi faliképek. Udvarhelymegye nem egy templomában fedeztek már fel faliképet, melyek közül a székelyderzsi, 15 ik századból való kép, országos hírre is szert tett. Most, mint velünk közlik, a homoróddaróczi evangélikus templom mészrétege alól bukkant ki egy igen értékesnek ígérkező freskó. A képre vonatkozólag több adatot nem közöltek, de mindenesetre ajánljuk az ügyet az Országos műemlékek bizottságának figyelmébe.

A tűzoltó tanfolyamot, melyet Sebesi János alispán kezdeményezésére rendeztek, befejezték. A megye területéről 86 ember vett részt a hat napig tartó tanfolyamon, melyet Csillag József tűzoltó parancsnok nagy lelkiismeretességgel és gondnal végzett. A tanfolyam 16-ikán kezdődött és 22-ikén nyert befejezést, mely idő alatt a résztvevők úgy elméleti, mint gyakorlati oktatásban részesültek és képességükről a 22-ikén tartott zárógyakorlaton számoltak be. A zárógyakorlat egy Dr. Pál Árpád, főjegyző, Szabó Gábor főszolgabíró, Szabó Endre tb. főjegyző, Soó Domokos h. polgármester és Szabó József v. főjegyző tagokból álló bizottság előtt folyt le meglepő szép eredménnyel. A vizsgálat után Dr. Pál Árpád főjegyző fejezte ki elismerését úgy a tanfolyamon résztvevőknek, mint annak lelkes vezetőjének, mely után szederjesi Magyar Mózsef köszönte meg Csillag Józsefnek a lelkes és tanulságos oktatást. A résztvevőket közsegeik küldötték ki és fedezték költségeiket.

Háziipari tanfolyamok Udvarhelymegyében.

A földmívelésügyi miniszter az 1913. év telen, az olyan községekben, hol megfelelő vezető rendelkezésre áll s a kisgazdák különleges viszonyai ezt indokolták teszik — különböző irányú háziipari tanfolyamokat rendez. A tanfolyamok iránya feloszlik kosárfonás fűz, gyékény, szalma- és hánscból, kefe és seprűkötés, fafaragásra, mint olyanokra, melyek nem igényelnek semmi technikai ismeretet, könnyen elsajátíthatók és a nagyipar és a gépek versenye mellett is fennmaradhatnak s számottevő keresetet biztosító téli foglalkozások. A rendelet szerint ezután a háziipari tanfolyamokon csak egyféle tárgy készíthető, amely az értékesítésre van kedvező befolyással, menyiben a résztvevők gyakorlottságra tesznek szert, könnyen és gyorsan állíthatják elő a háziipari cikket s tudásuk szétforgácsolása helyett a kereseti viszony koncentráálásával nagyobb jövedelmet biztosíthat a szövetkezetbe tömörített érdekeltség. A miniszter intenciója igen helyesen az, hogy egy község lakossága csak egyféle tárgyat állítson elő, de aztán az legyen tökéletes áru s ezek értékesítése végett szervezze önmaga körében az értékesítő szövetkezeteket.

Azon községek vezetői, kik a jövő télen háziipari tanfolyamokat óhajtanak szervezni a kérvényük előterjesztése alkalmával tüntessék fel, hogy a tanfolyam kisgazdák vagy mezőgazdasági munkások téli keresetének biztosítása céljából tartandó-e? és hány tanuló akar részt venni, valamint minő munka készítését fogja a tanfolyam felölelni. A tanfolyamok elhelyezésére szükséges helyiségről, annak világításáról, fűtéséről és tisztántartásáról a községnek kell gondoskodnia; ily czimen csak kivételes esetben engedélyez a miniszter államsegélyt, mely csak az oktatómester díjazására, a nyers anyag és szükséges házieszközök beszerzésére fordítható. A 6 héttől — 4 hónapig terjedhető tanfolyam rendezéseért kérvények aug. hó 1-ig terjesztendők be a gazd. felügyelőség útján megfelelően összeállított költségvetési tervezet mellékelésével.

Főbb vonásokban ismertettük a háziipari tanfolyamok szervezése érdekében kibocsátott rendeletet, részletes és bővebb felvilágosítással a gazd. felügyelőség szolgál.

Igen óhajtjuk, hogy e tekintetben széleskörű tevékenység indulna meg a vármegyében, mert a rendszeres és szabályosabb háziipari tanfolyamok

kétségtelenül elősegítik a községek boldogulását, ha a lakosságban rátermettség és hajlam van a háziipar valamelyik irányzatának kultiválására.

Felekezeti tanárok pótlódója.

Érdekes, régi vitás kérdésben döntött a közigazgatási bíróság. Ugyanis Székelyudvarhely város tanácsa a helybeli középiskolákhoz az állam által kinevezett tanárokat is megróttá pótlódóval. Az érdekelték ez ellen a megye közigazgatási bizottságához felebbezést nyújtottak be, hol a város intézkedését helyben hagyták. Ez ellen a közig. bírósághoz nyújtottak be panaszt, honnan a napokban a következő érdekes elutasító ítélet érkezett le az alispáni hivatalhoz.

A panaszt elutasító ítélet indokolásában azt mondja, hogy a miniszter által tett kinevezés az 1883. évi XXX. t.-cz. 47. §-ának c) pontjában foglalt rendelkezésén — és ugyanezen szakasz e) pontja értelmében megkötött szerződésen alapul. A jelen ügy tárgyát tevő vitás kérdés pedig az, hogy a most említett alapon a miniszter által kinevezett tanárok olyan állami alkalmazottak-e, jelesül az állam hivatalnokai, szabatosabban tisztviselői-e, a kik a hivatalaik után járó fizetésekről, az 1886. évi XXII. t.-cz. 138. §-a értelmében, községi adót nem fizetnek. A miniszternek az a ténye, hogy a vallásfelekezet által fenntartott középiskolához tanárt nevez ki, a vallásfelekezet által szerződéses átruházott hatáskörben történik. Ebből következik, hogy a kinevezés nem az állam, hanem a vallásfelekezet irányában létesít szolgálati viszonyt. A szolgálati viszonynak nem állami, hanem vallásfelekezeti jellege nyilvánul meg abban is, hogy az így kinevezett tanárok sem az illetmények, sem a nyugdíj, sem a fogyelemi felelősség tekintetében nem esnek az állami tisztviselőkre vonatkozó törvények rendelkezései alá és így nem állami tisztviselők. Az 1893. évi IV. t.-cz.-ben foglaltatik az állami tisztviselők illetményeinek alapszabályozása, s ugyanezen törvény 15. §-a az állami alkalmazottak községi adómentességét is újra szabályozza; a törvény A) melléklete szerint, ennek a törvénynek rendelkezése alá tartoznak a középiskolai tanárok is, de csakis azok tartoznak ide, a kiknek illetményei ezen a törvényen alapulnak, vagyis a miniszter rendelkezése alatt álló középiskolák tanárai. Már magában véve abból is, hogy a most említett törvény az állami alkalmazottak illetményeinél újra szabályozza a községi adómentességet, következik, hogy ez a mentesség csak azokra a középiskolai tanárokat terjed ki, a kik ennek a törvénynek rendelkezései alá esnek. Nyugdíj tekintetében a szóban levő tanárok nem az állami tisztviselőkre vonatkozó nyugdíjtörvénynek, hanem az 1894. évi XXVII. t.-cziknek rendelkezése alá esnek, mert ennek a törvénynek 1. §-a nem tesz megkülönböztetést a vallásfelekezetek által fenntartott középiskolák tanárai között a szerint, hogy közvetlenül a vallásfelekezettől, avagy miniszteri kinevezés útján nyerték-e el tanári állásukat. Pusztán az a tény, hogy a panaszló tanár a minisztertől nyert kinevezés alapján alkalmaztatott a vallásfelekezet által fenntartott iskolánál, a panaszlót nem teszi állami alkalmazottá, jelesül az állam hivatalnokává, szabatosabban állami tisztviselővé. Ugyanezért nincs törvényes igénye az állami alkalmazottakat megillető községi adómentessége.

Negyvenéves iskolatársak. Az 1873-ban, vagyis 40 évvel ezelőtt a reform. kollegiumban érettségit tett iskolatársak tegnap tartották meg összejövetelüket. A 15 iskolatárs közül heten vannak életben és a találkozáson 5 ön jelentek meg, névszerint: *Gálffy Pál* főbányatanácsos Nagybánya, *Bíró Áron* ref. lelkész Felsőboldogfalva, *Dr. Szász Izsák* ügyvéd Sepsiszentgyörgy, *Benkő Gyula* pénzügyi számtanácsos Sepsiszentgyörgy, *Magyarósy Pál* ny. adótárnok, földbirtokos Sepsimartonos. Az ősz iskolatársak a délelőtti folyamán tartott istentiszteleten vettek részt, majd megtekintették a kollegiumot és felkeresték egykori tanárukat *Bod Károlyt*. Délben közeledőre jöttek össze a Hungária-kertben, hol fehérasztal mellett jó kedélyhangulatban elevenítették fel az ifjúkori szép emlékeket.

Csendes tragédia. Mindössze nyolc éve, hogy egybekeltek. A férfi tele ambícióval, tervekkel és övéi iránt való szeretettel: tanul, éjet nappá tesz, hogy a kis félreeső, csendes falusi parókiát felcserélje azzal a hellyel, hol élet van, hol a küzdelem árjával viaskodik a lélek, hol nincsen tespedés, de van előrehaladás. És megy tántoríthatatlanul előre a kitűzött cél felé. Tervei elviszik messze idegen országba, a műveltség, a kultúra ösfészkeibe, s a távozni szándékozó férjet a szerető hitves, a gondos anya imája kíséri hosszú, éves tanulmányútján. Ez dolgozik, tanul, erőt gyűjt az új munkára, melyen családjá jövő boldogságát véli felépíteni és megrakodva boldogan tér haza, hogy a rég nem látott szép családot: a jó hitvest, a kedves gyermekeket újra magához ölelje. És az asszony mintha csak ezt akarta volna megérni. Rá egy pár napra már a tavaszon szerzett betegség láza gyöttri, s alig egy pár hét múlva vége van a boldog kis fészeknek, a halandóság szörnyű követe tört oda be és szét dulta kegyetlenül. A jó feleség hirtelen egy lázroham után, lehunyta azokat a szemeket, melyek a mosolyt és eltávozott a lelke, mely a boldogságot jelentette. A halál mindig szörnyűséges, de a mikor látjuk, hogy ott gázol, a hol minden lépésre jót és nemeset zuz össze, mikor látjuk, hogy ott vágja szét egy élet kötelékét, a hol ez a kötelék az ég minden áldását jelentette, szászszorosan érezzük és panaszzuk borzalmát... *Könyv* Kálmánné született *Bartha* Rózsika folyó hó 27-ikén Bágyban elhunyt és nyomában szeretet, harmónia, béke és a családi kör bája pusztult el... Csendes lesz a kis falusi parókia, bizonyára nagyon csendes, de ez a csend nem a kitűzött tervet váltja valóra, hanem végét, kialsását jelenti egy boldog családi fészeknek. A kedves, jó asszonyt ma délután Székelyudvarhelyre szállítják és 3 órákor kísérik el a Kossuth-utcai vámháztól a reformátusok sírkertjébe. Pihenése legyen csendes.

Az állami kö- és agyagipari iskola célja négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képzett, elméletileg művelt iparosokká nevelni. Rendes tanulóknak felvétetnek a) a kik legalább két középiskolai, vagy hat népiskolai osztályt végeztek, esetleg a tanonciskolát 3 éven át jó sikerrel látogatták. b) A kik a 12 éves kort elérték és ép, egészséges, kifejlett testalkattal bírnak. A tanítás teljesen díjmentes. Szegénysorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók, egész vagy fél ösztöndíjban részesülnek, ha szegénységüket hitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatos internátus és konviktus áll fenn, a melyben a nem ösztöndíjas tanulók ez idő szerint egy óra 24 K-át fizetnek. A felvételi, illetőleg ösztöndíj iránti kérvények az intézet igazgatóságához czimezve, legkésőbb f. évi aug. hó 10-ig nyújtandók be. Egyebekben az iskola évi értesítője nyújt tájékoztatást, a melyet az intézet igazgatósága készséggel küld meg kívánatra az érdeklődőknek.

Péter és Pál. A mai Péter és Pál napján érik Magyarországon a buza. Kasza, sarló ki van fenve és ki van készítve a nagy munkára, mely nálunk minden jólétnek, minden uri módnak ősi forrása. Ez nap különben más valami fontos dolog is történik országszerte. Ezer és ezer tanuló kapja ilyentájt kézhez az iskolai bizonyítványt, a mely egy évi munkáról, buzgóságról hozza meg az ítéletet. Mennyi remény, mennyi várakozás fűződik ahhoz az egyszerű papiroshoz, a mely indiszkrétül elmeséli, hogy mint és hogyan tanult a kis diák és leány. Micsoda győzedelmes arcot csinál, a kinél a „jeles“ dominál! Apa és anya dicséretére éppen úgy örül, mint az ajándékára, de a mi ennél is több, büszkévé teszi a szigorú tanár ur elismerésére. Sőt a nagy diák is, a ki a középiskolai tanrendszerről lesújtó kritikát mond és saját szavai szerint „az életbe lép ki“, ő is szívesen veszi a jó bizonyítványt. Bár a tanárok ehhez nem sokat értenek. A rossz bizonyítvány boszus tulajdonosa pedig két dolgot konstatál határozottan. Először, hogy az illető tanárnak — a mint különben már régen tudja — érthetetlen „pikk“-je van reá. Másodszor, hogy a csufos eredményről Mariskának vagy Annuskának nem szabad semmit sem megtudni. A Mariska nevével azután el is felejt a rossz bizonyítványt

és örül, vigad a többiekkel. Örülnek mindannyian az édes vakációnak, a szép természetnek, mert kiűn a réteken a fecsegő patak partján, sötét, árnyékos erdőben, fák és virágok között, milyen szépen is fog eltelt az a két hónap...

Tanulmányi kirándulás. Jeleztük, hogy az áll. főreáliskola növendékei tanulmányi kirándulást tesznek. A kirándulásra *Dénes Ferencz*, *Ferencz Tivadar* és *Tyma Lajos* tanárok vezetésével 24-ikén indultak el az ifjak, számszerint 25-ön. Kiránduló utjukban megtekintik Brassót, Tusnádot, Bálványost, Szt.-Anna-tót, Gyimest, Borszékot, Marosvásárhelyt, Marosujvárt.

Egy község pusztulása. Ítéletidő nehezedett Bágy községre a hó 23-ikén délután. A nyugat felől jövő vihar nehéz felhőket zugatott végig az egész vármegye fölött. A vihar erejét Bágy felett adta ki, hol ciklon szerűleg lépett föl s a tíz perc alatt tönkretette egy jóra való, dolgozó nép munkáját, egy év reménységét. A gyümölcsfákat derékba törte ketté, épületeket romba döntött s az alázuhánzó eső és jég idő előtt learatta, amit munkás kezek műveltek, amitől egy keservesen nehéz esztendő kárpótlását várták. Rémes pusztulás jelzi a vihar elvonulását, mintha ellenséges vad horda gázolt volna végig falun és határon. A vihar okozta kárt 67 ezer koronára értékeli, melyből 64 ezer a terményre, míg a többi 3 ezer a juhállományra esik. A járás vezetősége akciót indított, hogy a kár nyomán felépítendő inségen valamelyes módon enyhítve legyen.

Kitüntetett tanító. *Jancsó István* ny. tanítót, negyven évi buzgó szolgálatai elismerésül, ő felsége a koronás ezüst érdemkeresztrel tüntette ki. A derék, köztisztviselőben álló férfiú mellére a legfelsőbb helyről jövő elismerést *Szabady Tivadar* főszolgabíró frappáns meleg hangú beszéd kíséretében f. hó 22-én, vasárnap tűzte Erdőfüle község templomában a mellére a község és vidéke közönségének jelenlétében. Az emelkedett hangú ünnepély után közeledett.

A székelyudvarhely — csikszeredai vasut kiépítése és a héjjasfalva — székelyudvarhelyi vasutvonalnak elsőrangusítása érdekében tudvalevőleg február hó folyamán Udvarhely és Csik vármegyék együttes küldöttsége kereste fel a kereskedelemügyi minisztert. Az akkor átnyújtott memorandumra *Beöthy* kereskedelemügyi miniszter április hó folyamán írásban is megadta Csikmegyének válaszát. Ezen miniszteri irat *Sebesi János* alispán megkeresésére Csikvármegye alispánjától most érkezett ide meg és így szól:

A székelyudvarhely — csikszeredai vasutvonal kiépítése tárgyában folyó évi február hó 14-én kelt felterjesztésére értesítem a közönséget, hogy a magam részéről teljesen méltányolom azon nemzeti, kulturális és gazdasági indokokat, melyek a közönséget az említett vasutvonal kiépítésének szorgalmazásánál vezették.

Ezen a székelység nagy érdekei szempontjából jelentőséggel bíró indokokra való tekintettel magam sem zárkozem el a kérdésnek tőlem telhető kedvező felkarolása elől és biztosíthatom a közönséget, hogy a mint az államvasutak folyamatban levő és még végrehajtandó immáron az egész ország közforgalmi igényeinek kiegészítése szempontjából halasztathatlan beruházási munkálatai kielégítették, az állam pénzügyi helyzete azt megengedi, nem fogok késni a kérdéses vasutvonal ügyét — a törvényhozás részéről az 1895. évi VII. törvényczikkbe lefektetett célzatnak megfelelően s a közönség által képviselt magasabb érdekek szem előtt tartásával a szükséges lépéseket megtenni.

Budapest, 1913. április hó 5-én

Beöthy.

Felvétel a hadapródiskolába. A cs. és kir. közös hadseregbeli hadapródiskolákban magyar honos ifjak részére fenntartott és az 1913—14. iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi, magánalapítványi és tandíjfizetéses helyekre vonatkozólag közzétett pályázati hirdetményt a városi tanács kiadói hivatalában a hivatalos órák alatt az érdeklődők megtekinthetik.

Uj doktor. Alig egy pár hete adtunk hirt, hogy Kovács Mihály parajdi isk. igazgató-tanító fia, Dr. Kovács Gábor sikeresen letette az ügyvédi vizsgát és Kolozsavart ügyvédi irodát nyitott, máris újabb hír számol be Kovács Mihály örméről, a mennyiben kisebbik fiát, Kovács Endrét, f. hó 26-án a kolozsvári tudományegyetemen a jogtudományok doktorává avatták. — A mult számunkban tollhiba folytán úgy közöltük, hogy Benedek Aladár ügyvédjelölt, kit Budapesten a jogtudományok doktorává felavattak, a Benedek Géza fia, holott a Benedek Béla városi iktató fia, mit ezennel helyreigazítunk.

A ref. kollegiumban az érettségi vizsgálat a következő eredménnyel folyt le: 25 jelölt közül jelesen éret: Csanády György, Nagy Berta és László Tibor; jól éret 7, névszerint: Dankó Andor, Kenyeres László, Kühn Gyula, Méburger Frigyes, Sándor Mózes, Sebesi Károly és Velvart Béla; egyszerűen éret 8 jelölt. Egy-egy tárgyból 2 hónapra visszavetett 4, a vizsgálat ismétlésére utasított 3 jelölt. — Az érettségi vizsgálatokon Gyárfás Endre főgondnok elnökölt, míg a kormány képviselőjében Dr. Máté Lajos fővárosi tanár volt jelen, mivel Dr. Kacsóh Pongrácz nem öhetett el.

Kirendeltség segélyezései. A mult évi inséges esztendő miatt inséges helyzetbe jutott vármegyei községek részére fennállott inségakció befejezést nyert. Kiosztott 7 vagon inséges és 40 vagon kedvezményes tengeri 67.020 kor. értékben, melyeknek vasuti szállítási költségeit is min. kirendeltség fedezte. Bikafalván felépült kisebbszéri népház költségeire 300 K, rétfeljavításra több gazdakörnek 230 K engedélyeztetett. A Firtosvárallyán és Atyhán a kirendeltség támogatásával készült vízvezetékek utófelülvizsgálata és használatba való átadása folyó évi július 2-ig illetőleg 3-ikára kitűzetett s így ezek a vízszegény községek panaszai is ezzel a nagyszabású segélylyel megszüntetettek.

Jóváhagyott előléptetések. Udvarvármegye törvényhatósági bizottsága április hónapban tartott közgyűlésében Szabady Tivadar főszolgabíró a VII. fiz. o. 3-ik és Biró Dénes tb. főszolgabíró a VIII. fiz. o. 3-ik fokozatába előléptette. A miniszter most érkezett leiratában a közgyűlés vonatkozó határozatait jóváhagyta.

Eljegyzés. Zakariás Polixénát eljegyezte Dr. Földes Miklós kir. járásbíró, Oklándon.

Tanítók kitüntetése. A Magyar gazdaszövetségnek Kassán tartott nagy gyűlésén Bernát István igazgató előterjesztésére szövetkezeti téren kifejtett tevékenységükért Mirtse Dénes alsósófalvi és Réther János székelyzsombori tanítókat 100—100 koronával és elismerő oklevéllel tüntette ki.

Tartalékos munkáscsapatok. A földmivelésügyi kormány, mint jelentettük, a vármegye gazd. felügyelősége útján ez évben is szervezte az aratási tartalék munkás csapatot, melynek hivatása az, hogy a mai nappal az alföldön megkezdődött aratási munkálatok folytonossága a szicziálista izgatók ellen biztosítsa. A tartalék munkáscsapat csak abban az esetben vonul az alföldre, ha valahol az aratási sztrájk fellépik s addig is a 101 emberből álló csapat a Gagy—Erdőszentgyörgy közúti útvonal keresztjénél 40 napi utmunkát fog végezni, melynek költségeit az állam kincstár viseli.

Benépesül a Szejké. Székelyudvarhely város tőszomszédságában fekvő, kiváló gyógyhatású Szejké-fürdő már javában kezdett benépesülni és pedig nemcsak a városról naponként kiránduló vendégekkel, de állandóan lakó fürdői vendégekkel is. Míg más fürdőinken az esős és hűvös időjárás miatt még fürdönnyítás sem volt, addig a Szejkén már pezsgő eleven élet van jelenleg is, mely természetesen fokozódik a július 1-én beálló főszezonban. Az bizonyos, hogy a kinek csúszos, rheumás fájdalmai és idegbajból származó gyengeségei vannak, a Szejké kénés sós-vízében hathatós gyógyítószert találhatnak ezek ellen és kellemes szórakozást a területén.

Hidak és gátak építése. Az államép. hivatal főnöke, Leichter Gyula főmérnök, az a) alsósófalva—siklódi viczinális közút 0—1 szakaszán 1. 2. 3 és 4 sz. vasbeton hidak, b) a szentlélek—székelykereszturi út 15—16 km. szakaszán 57. sz. betonső, c) a székelykeresztur—erdőszentgyörgyi trvhat. közút 20—21 km. szakaszán levő 60 sz. hid a sárd—zsárad—szentdemeteri tvht. közút 10—11 km. szakaszán tervezett beton fenékgátak, végül d) a 17—18 km. szakaszon levő 47 sz. vasbeton hidak biztosítása céljából versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok külön-külön teendők és esetleg külön-külön fognak kiadni. A munka előirányzott költsége 11644.41, 599.75, 4506.96, 19335.08, összesen 36084.20 K. A versenyezni óhajtok ajánlataikat f. évi július hó 12. napjának d. e. 10 órájáig az épít. hivatalhoz közvetlenül vagy posta útján nyújtsák be. Az a) alatti hid építéséhez a terméskő, kavics és homokanyagot az érdekeltség természetben nyújt, ugyancsak a cement és vasanyagoknak Parajd vasuti állomásról a helyszínéig való fuvarozását is az teljesíti.

Nyári táncmulatságát a helybeli czipész szakegyesület ma, vasárnap tartja meg a Koronkay-féle kertben. A zenét a Szejké-fürdő zenekara szolgáltatja. Kezdeté délután 7 órakor.

x Kis okok, súlyos következmények. Ez a közmondás válik be leggyakrabban a csecsemő táplálásánál, mert a legcsekélyebb hiba a gyermek táplálása körül annak életét veszélyezteti. A gondos anya tehát kedvencének csakis egy régbévált, megbízható készítményt adjon, mint például Nestlé féle gyermeklisztet, mely a gyermekek kedvelt táplálékát képezi, azt nagyon jól tűrik és könnyen emésztik. Tanulságos könyvecskét a gyermek ápolásáról, valamint próbadozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 177.

Egy törvény módosítása érdekében. Az ipari és keresk. alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi XIX. t.-cz. kétségtelen a szociális emberbaráti intézmények közt az első közt foglal helyet. Évek folyamán azonban ezen törvénynek olyan hézagai jelentkeztek, mely magára a pénztárra, mint a tagokra nézve többé-kevésbé korrekcióra szorul. Ennek érdekében most Arad város felir a kormányhoz, hogy a törvényen a szükséges módosításokat eszközölje. Feliratát pártolás végett Udvarhelymegye közönségének is megküldötte.

x A „Vasárnapi Ujság” június 22-iki száma szép képekben és érdekes cikkeiben foglalkozik a női választójogi kongresszussal, Szent Márton ereklyéjének szombathelyi ünnepével, az új Nemzeti Színházzal s a tagok bucsújával a régi színházról, a mexikói forradalommal, cserkészfiakkal, Hunfalvy Pál késmárki emléktáblájával, stb. Egy ritkaság képsorozat Svédország és Norvégia stb. tájait mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Kvassay Ede regénye, Szöllösi Zsimond novellája, K Lippick Elek verse, Szép Ernő tárczacikke, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: Barabás Abel cikke Bálint Gáborról. Mahmud Sefket pasa temetése s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — Vasárnapi Ujság: előfizetési ára negyedévre 60 korona, „Világkrónika”-val együtt hat korona Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Buda-pest, IV., Egyetem-utca 4. sz. Ugyanitt megrendelhető a „Képes Népnap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

A peronoszpóra fellépése. Hivatalos megállapítást nyert, hogy a peronoszpóra Nagyküküllő, Kisküküllő megyékben nagy arányban fellépett. A két vármegye közelsége folytán a gyorsan terjedő peronoszpóra vármegyénk kereszturi járásába is hamar elterjedhet. Felkérjük a járás szőlősgazdáit, hogy amint fellépett valamelyik táblában a peronoszpóra, azonnal jelentsék az ampelológiai intézethez (Budapest II. ker. Debrói-ut 15.) és lehetőleg megtámadott levélzetet is küldjenek be, honnan a célravezető védekezés módzatait postafordultával közlik.

x Az Érdekes Ujság negyedéve. Az első negyedévet megfuttotta Az Érdekes Ujság és ez a negyedév egy magyar újság csodálatos pályája. Az Érdekes Ujság három hónap alatt az ország legnépszerűbb és legolvasottabb képes lapja lett és hozzátartozik az élet nélkülözhetetlen szűkeihez. Többet adott, mint amennyit ígért, a hét eseményeinek, az ország mindennapi történetének képekben elképzelhetetlen bő tükre lett, a legszebb, legérdekesebb, legaktuálisabb képek gazdag tárháza, olyan újság, mely nélkül ma már meg sem élhet az élet eseményei iránt fogékony és érdeklődő olvasó. És ezért történt, hogy egy negyedéves pálya után Az Érdekes Ujság az országban mindenütt ott van, amerre a vasut visz, mindenütt a legszívesebben látott vendég, a faluban, a városban. Az Érdekes Ujság-nak népszerűsége gyors megszerzésében segítették mellékletei is, majd a család, a gyermekek, azután a sport és a tudományos tudni-valók iránt érdeklődő közönség számára nyújtottak külön érdekességet. Az Érdekes Ujság szenczácsos első negyedéve után most új előfizetést hirdet és kétségtelen, hogy amilyen híven szolgálja a kedvelt újságközönséget, oly híven fog sorakozni a közönség is Az Érdekes Ujság-hoz, melynek előfizetési ára is példátlanul olcsó, negyedévre 2 kor. 50 fill.

Ösztöndíj pályázat. A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara az érdekeltek tájékoztatása céljából köztudomásra hozza, hogy a keresk. miniszter a Mária Valéria főhercegnő születésének emlékeztére Voigtländer Frigyes bécsi lakos, kereskedelmi tanácsos által alapított ösztöndíj keretben 2200 Kettőezerkettőszáz koronát kitevő kamataira pályázatot hirdetett. Ez ösztöndíjakat kiegészítéshez kötött ipart űző két szegényebb sorsu, érdemes szakmájában kiváló és józan életű olyan kezdő fiatal magyar honos iparos mesternek vagy idősebb segédnek fogja odaitélni továbbképzés céljából vagy műhelyi berendezés, illetve annak tökéletesítése céljából, vagy forgótöke gyanát, kik atyjuk iparát folytatják s attól az iparüzletét átvették vagy átvenni akarják. A folyamodványok a kereskedelemügyi miniszterhez címezve legkésőbb folyó évi június hó 30-ig a kamarához nyújtandók.

Egy kis statisztika. Székelyudvarhely városban a folyó év első felében: 1. A szállodákban megszállott idegenek száma 460 volt. 2. Tolonczoltak száma 53. 3. Fegyvertartási engedély kiadott 82, 4. igazolási jegy 11, 5. külföldi utlevél 55, 6. belső cselédkönyv 34, 7. gazdasági cselédkönyv 3, 8. táncengedély 30, 9. záróra megváltási engedély 463 adatot ki. 10. Cseléd nyilvántartásba bejelentetett 293. 11. Levágásra szarvasmarha bejelentetett 1409. 12. Elhullott ló 10, bika 1, tehén 1, borju 7, sertés 17, kecske 1, összesen 37. Sertésorbanz miatt udvarzárlat volt egy esetben. 13. Emberi ragályos betegségek: bárányhimlőben 1, hólyagos himlőben 1, kanyaróban 7, ronszó toroklobban 12, számarhuruthan 23, összesen 44 egyén volt.

Csak azoknak a cigarettázóknak
a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillért többet kiadni:

Clubspecialité
 120 Lap 20 fillér
 70 " 12 "
 Adószáma 1001 hűvelő 70 "

Orvosi tanácsra a hűvelők és laposkák bronch- és szinnyomás valamint aszmadék: úgynevezett szinnyomásnak vannak, de minden laposkabon és hűvelőben lenne van viszonyossá a végjegy és a gyáros aláírása. Modiano

Főraktár Sterba Ödön m. kir. dohány nagyáruházában.

Családapa bújá.

Kis fiam vizsgálzik,
 Nagy fiam vizsgálzik,
 Az én szegény arczám
 Két oldalról ázik;
 Panaszom tanárnak,
 Papnak, fűnek, fának:
 Minek is születtem
 Én családapának?

Kis fiam, a Pista,
 S a nagy számár Miská,
 Mindkettőnél szörnyű
 Probléma a vizsga;
 Exámen-ruhákra
 Rámegy a dohányom
 S megbukik kis fiam,
 Megbukik magzatom.

Egyik majd jogász lesz,
 A másik meg suszter,
 Ugy elég az orrom,
 Mint az árva luszter,
 Engem az istenek
 Jól arczul csapának;
 Minek is születtem
 Én családapának?

Mészárszéki hus bélyegzése. Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a belügyminiszter, hogy aki a mészárszékekben levő husárut hamis bélyegzővel látta el, család vétségét követte el.

KÖZGAZDASÁG.

Az E. G. E. kiállítása.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület XVII. évi tenyészállat, gazdasági gép és terménykiállítását folyó évi szept. hó 4—8. napjain tartja meg Kolozsváron.

A kibocsátott felhívás szerint a kiállítás több csoportra oszlik. I. Mezőgazdasági gépeknél az összes mezőgazdasági felszerelések, járművek és a mezőgazdaságot érdeklő új találmányok; II. a mezőgazdasági és kerti termény és mellék kollekcziókban minden fajta mezői és kerti termény nyersen és konzerválva, valamint a háziipari készítmények. Az első csoportra 12 díszoklevél, 24 elismerő oklevél, 9 arany-, 9 ezüst- és 9 bronzérem; a második csoportra 12 dísz-, 24 elismerő oklevél, 6 arany-, 6 ezüst- és 8 bronzérem, több 100 és 50 koronás jutalomdíjak vannak kitűzve, melyeken kívül szerepelnek az erdélyi városok, kultúregyesületek külön pénzdíjai 50—25 kor. tételekben.

Az állatkiállításnál I. osztályban tenyészkancákra 1 drb 300 K, 2 drb 250 K, 3 drb 200 K, 2 drb 150 K, 4 drb 100 K, 1 drb 80 K, 4 drb 50 koronás aranydíjak; míg a gazdasági lovakra 3 drb 150 K, 3 drb 100 K, 2 drb 80 K, 1 drb 70 K, 3 drb 50 K, 3 drb 3 K aranydíjakat oszt ki a zsűri. II. osztályban csoportos erdélyi magyar fajta tehenekre 500, 400, 300, 200, 150, 100, 100, 50 K aranydíjakat; tenyészbikákra 300, 200, 2 drb 150, 5 drb 100, 80, 5 drb 50 és 5 drb 30 K aranydíjakat; nem gulyabeli tehenekre 150, 100, 75, 50, 30 kor.; üszökre 3 drb 100, 1 drb 70, 4 drb 50, 4 drb 30 K; kolozsvári tehenekre külön jutalomdíjak a várostól 800 K összegben. Erdélyi hegyifajtákra 60, 30 és 25 kor. Idegen fajta tenyész szarvasmarhákra: bikák után 250, 150, 2 drb 100, 75 és 50 kor.; tehenek után 250, 200, 150, 2 drb 100, 75 és 2 drb 50 kor. jutalomdíj van kitűzve. Bivalyak különböző összegekben 800 kor. Juhok 380 K. Sertések különböző összegű 410 K. Baromfiakra 1 arany-, 1 ezüst-, 1 bronzérem és 750 kor. Házinyulakra 50 kor. Méhekre 1 arany-, 1 ezüst-, 1 bronzérem és 300 kor. Használati lovakra 600 kor., ígás ökrökre 600 kor. összegű jutalomdíjak vannak kitűzve.

Bejelentések július hó 31-ig eszközöndők az egyet titkári hivatalához, honnan a részletes prospektus kívánatra bárkinek megküldetik.

A lótetű veszedelmes ellensége a kerti növényeknek, sőt vármegyénk területén a burgonya termelést fenyegeti kártétele által állandóan veszedelem. Irtását legújabbán mérgezés útján sikeres eredménnyel végzik. A lótetű menetének nyílásába 2—3 foszforpilulát helyeznek be, s úgy földet be, hogy a lótetű útjában: a kis csatornában a pilulák szabadon feküdjenek. A lótetű e kis csatornában szokott közlekedni s az izletes csemegéből — minek ízét nagyon szereti — ha egy kicsikét bevesz, menten elpusztul. A piluláknál gyakran lehet 10—20 lótetűt elpusztulva találni. A foszforpilula elég olcsó, 1/2 klg. ára, melyben 9000 drb is van, 1 kor. 20 fill.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKISZT
a legjobb és legolcsóbb
DOBOZÁ K 1.80 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
Próbadobozt ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien, I. Biberstr. 177

A G. E. O. Sz. gyűléséből.

A G. E. O. Sz. végrehajtó bizottsága jun. 21-iki ülésén a mezőgazdaság több fontos kérdését tárgyalta, melyek közül kiemelendőknek tartjuk a vármegyei gazdasági egyesületek egységes alapszabálytervezete, a népies gazdasági előadások, tanfolyamok, állatdíjazások egységes rendezése, a mezőgazdasági vámpolitikai központ állami támogatása tárgyában elhangzott felszólalásokat, határozatokat.

Vármegyénk gazd. egyesületét Hlatky Miklós képviselte, a ki, a mint a Köztelekben olvassuk, a gazdaköröknek az egyesületek kötelekbe való intenzívebb bevonása és a Gazdaszövetség meg a vármegyei gazdasági egyesületek harmonikus együttműködése ügyében szólalt fel.

Serényi Béla gróf bucsuloirátára a végrehajtó bizottság elhatározta, hogy levélben fejezi ki köszönetét a volt miniszternek az O. M. G. E. valamint az egyes vármegyei gazdasági egyesületek nagymérvű támogatásáért és üdvözlö az új földmivelésügyi minisztert, Ghylláuy Imre bárót azon reményben, hogy benne mezőgazdasági érdekei hathatós védelmezőre fognak találni.

A gazdasági egyesületek egységes alapszabálytervezetét, a népies gazd. előadások, tanfolyamok, állatdíjazások egységes rendezésének a tervezetét a szövetségi bizottságnak visszaadták, hogy azokat az elhangzott felszólalások s beérkezett írásbeli vélemények figyelembe vételével az újra szövegezzék.

Tiltakozott az ellen, hogy a merkantilista vámpolitikai központ magát „Magyar Vámpolitikai Központnak” nevezze, mintha abban az egész közgazdasági érdekesség helyet foglalna.

Tiltakozott a Gyáriparosok Országos Szövetségének a kassai országos gazdagylás elleni ámadása ellen, a mely támadás az igazsággal és a való tényekkel merő ellentétben áll, s azt a hangot, melyet az használni jónak vélt, a jóízűs nevében visszautasítja, mert a gazdagylás kizárólag a mezőgazdasági érdekek védelmével foglalkozott, ott más gazdasági érdekek ellen támadás el nem hangzott. A mezőgazdasági munkás közvetítés tárgyában tartott értekezlettel egyértelműleg a Szövetség is azon véleményben van, hogy annak társadalmi uton való megoldása nehézségekbe ütközik, az állami munkasközvetítő megfelelő kiépítésével oldható meg a kérdés.

A méhészegylet vál. ülése. A vármegyei méhészegylet ma d. u. 3 órakor a vármegyei ház kistermében Lányi Imre elnökletével rendes választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Az 1913. évi költségvetés és munkaterv revideálása s javaslat az államsegély felhasználása iránt. 3. Borszék Soma könyveinek elhelyezésére nézve intézkedés. 4. Az 1913. évi vándorgyűlés helyének, idejének kijelölése, tárgysorozatának megállapítása. 5. Elnöki intézkedések bejelentése. 6. Indítványok. 7. Méhészeti előadás.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Kézhez vettük; alkalmadtán igen.

L. R. O. Bizony az, kérjük szeretettel, úgy van, hogy nincsen utálatosabb, mint az, mikor valaki az ember szemébe „vigyorog” és a háta mögött „rágja” és ostobaságban annyira ügyetlen, hogy felsem is tételezi, hogy a másik minderről tud. Ezt a típust nem csak ott, de mindenütt és itt különösen feltalálhatni. Recept: forduljon undorral el és kerülje ki.

— a H. A tárczát nem közölhetjük. Eltekintve pongyolaságtól, kellemetlenséget is okoznánk vele, mert egy pár ur magára ismerne benne. Elvégre minek zavarni stoikus nyugalomukban, ha a „családi életet” akként osztották be, hogy a férj az asszony huncutságai felett szemet hunyt, sőt a maga javára kamatoztatja.

Zongora. Ugy tetszik nekünk, hogy egy bizonyos idő óta a poéták kegyetlenül kedvet kaptak, legalább mi alig győzzük ezeket a szüleményeket elsúlyesztani. Jóhiszeműségéről meg vagyunk győződve. Erről bizonyítványt adott, mikor feltette, hogy Zongorája — közölhető.

Czimszalag. Azokat a lappeldányokat Mezei Pál úgyszólván ur küldette szét a lapban foglalt ítéletért és igazán jámbor naivság és megmosolyogni való üres önhitség azt feltételezni, hogy kiadóhivatalunk a járásbírói tárgyalásért küldte volna. Az öreg primadonnákról mondják, hogy még a tulsó soron másnak szóló köszöntést is a maguk számára sajátítják ki és kecsesen fogadják.

Felolós szerkesztő: BECSEK ALADÁR.
Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Erdélyi Vevőink kényelmére

Brassóban, Kapu-u. 60. sz. a.

== nagyobb szabásu ==

fiókküszletet

Itesítettünk.

Butorszükségletét mielőtt fedezné, tekintse meg raktárunkat, miután cégünk egész Erdélyben a legversenyképesebb és legnagyobb raktár felett rendelkezik.

Székely és Réti

butorgyárosok

Marosvásárhely, Brassó,
Szécheny-tér 47. Kapu-utca 60.

Hitelképes egyéneknek rfe al-
emelés nélkül részletfizetése is

Szobapadlók befestésére

nélkülözhetetlen a BERKES-féle :: ::

EMKE

lack, mely fény, száradás és tartóságra paratlan. Egyedüli elárusítása kereskedésében

TAMÁS BALÁZS

hol bármily festék a legjobb minőségben, ugyszintén fűszer, aradi liszt, cukor, kávé, saját termésű bor stb. jutányosan beszerezhetők.

Nem lesz többé nedves lakás! :: Nem lesz többé nedves pincze!

mert a „BIBER” abszolút vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vízállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

„BIBER”

megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

Prospektust, használati utasítást s minden egyéb felvilágosítást készséggel ad

a „BIBER-MÜVEK” egyedárusítója: Papp-Zakor Endre

vaskereskedése

Székelyudvarhely.

Eladó ház. Bethlen-utca 52. sz. ház (a kórházzal szemben) eladó. Értekezni lehet: Haberstumpf Károly tulajdonossal.

Kérem

fizesse elő a pártoktól és kormányoktól független, legértelmesebb, legnívósabb budapesti napilapot

„Az Újság”-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy hónapra 2.40 K Félévre 14. — K
Negyedévre 7. — K Egy évre 28. — K
Nyáron át mindenüvé utánna küldjük Az Újság-ot, még akkor is, ha naponként változtatja tartózkodási helyét.

Cím:

AZ ÚJSÁG kiadóhivatala Budapest VII. Rákóczi-ut 54

Eladó háztelkek.

A Fürdő-utcában, a Tábor-utcában, Solyomosi- és Bálint-utcák folytatásában háztelkek részletfizetésre ölenint 3—8 koronáig eladók. Felvilágosítást ad: **Simó Máttyás** Székelyudvarhely, Bethlen-u.

Pályázati hirdetmény.

A képviselőtestület határozata folytán közhírré teszem, hogy Oklánd község új községi vendéglője 1913. július 15-től 1917. január 1-éig terjedő időre, 1913. július 6-án d. e. 11 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe adatik.

Kikiáltási ár: 2000 kor, ennek 10%-a bánatpénz.

Részletes feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Oklánd 1913. június 22.

Pál János, kjegyző.

Kiadó lakás. Báró Orbán Balázs-utca 47. sz. alatti lakás mellékhelyiségekkel és kerttel kiadó. Értekezhetni Gábor Mártonnal

Kultura és Tudomány.

A Franklin Társulat kiadása.

Eddig megjelent:

- 1. Széchenyi eszmévilága.** Első kötet Gaal Jenő, Beöthy Zolt, Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Andrássy Gyula tanulmányai. Ára kötve 1 K 60 f.
- 2. A szikratáviró.** A. Slaby tanárnak a német császár előtt tartott felolvasásai után átdolgozta Krüzer Géza mérnök. Ára kötve 1 K 20 f.
- 3. 4. A természettudomány fejlődésének története.** Két kötet. Irta Wilhelm Bölsche, fordította Schöpfung Aladár. Ára a két kötetnek kötve 2 K 40 f.
- 5. Kant-breviárium.** Kant világnézete és élet-száma Kant irataiból összeállította dr. Gross Félix, ford. dr. Polgár Gyula. Ára kötve 1 K 60 f.
- 6. Az emberiség jövője.** Irta Heinrich Lhotzky, fordította Schöpfung Aladár. Filozófiai kép arról az irányról, amely felé az emberiség fejlődése a mai alapokból kiindulva halad. Ára kötve 1 K 20 f.
- 7. A vagyon tudománya.** Irta J. A. Hobson, fordította dr. Sándor Zoltán. Ára kötve 2 K.
- 8. A szociológia vázlata.** Irta G. Palante, ford. dr. Mikos Lajos. Ára kötve 1 K 60 f.

Kapható Zabolyai Székely Dénes könyvkereskedésében.

Első varrógéopraktár

Dus választéku s a legkiválóbb készítményű

**varrógépek, löpor, dísz-
árak, vadászfegyverek**

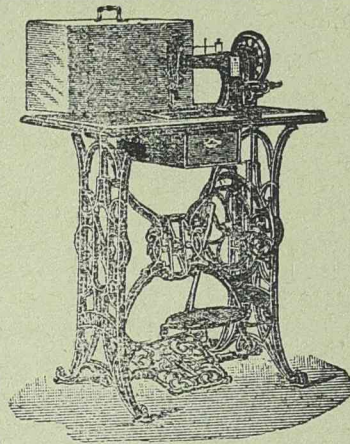
elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vaskereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése

Székelyudvarhely. Fiókház: Székelykeresztúr.

Kőbányai sör!!

A legjobb hírnevű **DRÉNER-féle**
„Korona” és „Dupla márciusi sör”
Első Magyar Részvény Sörfőzde
„Udvari” és „Goliát Maláta sör”

kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor cégénél
Székelyudvarhelyt és Székelykeresztúron.

Vidéki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palackokban pontosan lesznek eszközölve.

Sz. 1776—913.

Pályázati hirdetmény.

A nagygalambfalvi körjegyzői körben Nagygalambfalva székhellyel, államsegéllyel fedezett 1000 K évi fizetéssel rendszeresített segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni kívánókat, hogy minősítésük igazolásával szabályszerűen felszerelt pályázati kérésüket hozzám f. 1913. évi július 28-ig adják be.

Székelykeresztúr, 1913. június 14.

Dr. Pálffy Jenő, főszolgabíró.

Építési hirdetmény.

Szentlélek egyházközség plebánialakot épített, a régi lakás anyagának felhasználásával és erre ezennel nyilvános árlejtést hirdet. Vállalkozók a tervrajzot és költségvetést — bizonyos feltételek megismerésével kapcsolatban — az építés helyszínén tekinthetik meg; pályázatukat azonban a székelyudvarheiyi róm. kath. főesperesi hivatalhoz nyújtásuk be, ahol július 3-án csütörtökön d. e. 9 órakor árlejtés után a szerződéskötés történik. A helyszíni szemle elkerülhetetlenül szükséges.

Szentlélek, 1913. június 27.

Az építő bizottság.

**Elsőrendű kész butor-
raktár. :: :: ::**
Asztalos, esztorgályos
és kárpitos műhelyek.

A m. tisztelt közönség szíves figyelmébe ajánlom a legegyszerűbbtől a legmodernebb butorokkal :: felszerelt ::

butorraktáram

Saját asztalos-műhelyemben rajz szerint elkészítek bármilyen kivitelű butort. Minden egyes darabért garanciát vállalok. :: ::

Modern ebédlők. Kálószobák.

Szíves pártfogást kér

Balázs Károly

butorraktáros és esztorgályos.

Csak 50 kor.

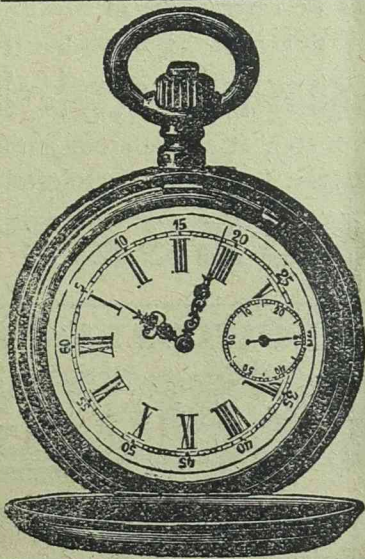
I garnitur elegáns ebédlőkészlet az alábbi összeállításban:

36	darab lapos tányér
12	„ mély tányér
12	„ csemegés tányér
2	„ leves csésze
2	„ mártás csésze
2	„ mártás csésze alj
2	„ pecsenyész tál
2	„ kompótos tál
2	„ zöldséges tál
2	„ térsztás tál
2	„ sőtartó

Finomabb ebédlőkészletek, teás, kávé, feketés készletek és üvegáruk nagyválasztékban legolcsóbb árban kaphatók

Márk Testvérek

kereskedésében Deák-tér 14. szám.)

Szolid és pontos kiszolgálás.

GYÖNTÖRÜ, MARADANDÓ ÉRTÉKŰ ARANY és EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK

beszerezhetők

ISZÁKOVITS BERNÁT MUÓRAS, ES ÉKSZERESZNÉL

Székelyudvarhelyt, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)

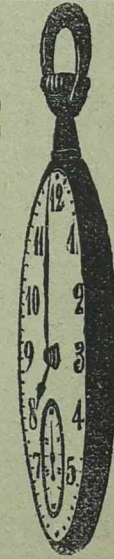
hol a legjobb és legszebb kivitelben kaphatók eredeti **OMEGA, SCHAFFHAUSEN** és **CHRONOMETRE** inga és zsebórák, arany és ezüst ékszerek, gyűrűk, nyakékek, láncok, briliáns gyűrűk és függők.

Ezüst és alpacca dísz tárgyak. Ezüst evőeszközök, domborművek, jardinierek, állványok, kompotos tálak, kávé és teáskészletek,

Szemüvegek és mindenféle optikai szerek.

Mindenféle javításokat elvállalok és azonnal pontosan eszközölök.

Kockázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Leginkább ajánlható
czipőink:

Női félcipő chevreaubőrből	7.80
Női füzös chevreaubőrből	9.50
Férfi füzös boxbőrből	10.—
Férfi füzös chevreaubőrből	11.—

20.000 pár heti gyártás.

Turul-czipők

tarthatóságuk és finomkivitelük
által napról-napra kelendőbbek.

Turul-czipőgyár részv.-t.

a monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár:

Székelyudvarhelyt

Kossuth-utca 9. szám.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

130 fiókraktár bel- és külföldön.

Kiadó lakás. Szent-Jmre-u. 46.
sz. a. 3 nagy szoba
konyha, pince stb.
kiadó. Értekezni lehet ugyanott.

Eladó 2 drb eszterga pad
vasfejjel és összes szükséges
szerszámokkal, gyalupad asz-
talos szerszámokkal jutányos árban.

Czim:

Bethlen-utca, Mihály-udvar Holcsik Lajos.

Házi rendelőknek ajánlok
tehéntejet

literenként **20** fillérért.

Szöllősi Samu.

Feltűnő olcsó árak!

6 szem. étkező készlet	15 K-tól feljebb
12 szem. étkező készlet	30 " "
6 szem. teás készlet	7 " "
6 szem. kávé készlet	7 " "
Mosdókészletek	10 " "
Függő lámpák	5 " "
6 szem. vizes készlet	3 " "

Valamint itt föl nem sorolható minden-
nemű üveg, porcellán, lámpa, képek,
tükörök, házi és vendéglői berendezések,
sport- és utazócikkek, chinaezüst-árak
és gyerek-játékok olcsó árban kaphatók:

DRAGOMÁN-czégtnél

Székelyudvarhelyen.

Villamos izzótestek:

Fémszálas 2 kor. Szénszálas 70 fillér.

Olcso és alkalmi árak nyári újdonságokban
Hirsch Rudolf divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

Elegánsan **férfiöltönyök** bel és külföl-
szabott di szövete-
ből selyem és sersel bérelve:

K. 16, 20, 26, 30, 35, 40, 45, 50, 52, 64.

Újdonság felöltőkben dubl és angol szövete
K. 16, 20, 26, 32, 35, 40, 44, 50, 54, 60.

Finom és tartós fin iskolaöltönyök 6 éves-
től 16 évesig.

K. 5, 8, 11, 14, 16, 18, 21, 24, 26, 30.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását
és támogatását kéri kiváló tisztelettel

Női nyári kabát újdonság

Kor. 14, 18, 20, 24, 29, 32, 38, 40,
44, 48, 55 és feljebb.

Pongyolák creton, delén, posztó, etaminból
5, 9, 11, 16, 20, 24, 26, 28, 31, 35, 40, 45

Nagyválaszték tartós férfi és női fehérne-
mők, cipők és mindennemű divatcikkekben.

HIRSCH RUDOLF.

Kallotta-e már?

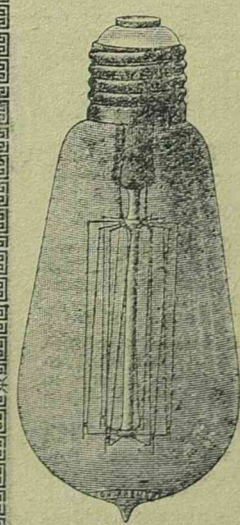
Egész világ beszél róla,
— hogy az eredeti —

Pfaff varrógépek

utolérhetetlen minőségű, könnyű, zajtalan varrássá és harisnya-
foltozásra egyfermán alkalmasak. Egyedárusítás és főraktár

Egyben felhívom a n. é. közönség b. figyelmét jól berendezett
vas-, szerszám- és konyhafelszerelési
üzletemre, melyből nagy raktárt tartok és a legolcsóbb napi
árban számítom. — Szíves pártfogást kér mély tisztelettel

ENGLER JÓZSEF

A Kremenekzy

Metallum

fémszálas izzólámpa
nem törékeny
és sokáig ég.

Kapható:

Márk Testvérek
fűszer és csemegeüzletében
Székelyudvarhelyen.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSÓ

(Kugler és Társai.)

Itt helyben kapható: Rösler és Gábor czégnél.